



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 616/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť K. P., zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Hudzík, Advokátska kancelária Hudzík & Partners s. r. o., Mnoheľova 830/15, Poprad, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 148/2013 z 9. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. októbra 2014 doručená sťažnosť K. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 148/2013 z 9. júna 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ a obchodná spoločnosť K., s. r. o. (ďalej len „obchodná spoločnosť“), uzavreli 11. januára 2010 zmluvu o budúcej kúpnej zmluve na nehnuteľnosti, v zmysle ktorej bol sťažovateľ povinný najneskôr do momentu uzatvorenia riadnej kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti predložiť kupujúcemu výpis z listu vlastníctva č... vydaného Správou katastra Kežmarok (ďalej len „správa katastra“). Po doručení výzvy budúceho kupujúceho na uzatvorenie kúpnej zmluvy sťažovateľ zistil, že na liste vlastníctva, ktorý jeho právny zástupca prevzal na Správne katastra Kežmarok 21. júna 2010, je zapísaná informatívna poznámka, ktorá bola vyznačená na základe konania vedeného na rozhodcovskom súde. Po predložení overeného listu vlastníctva č... budúcemu kupujúcemu sťažovateľ v zmysle príslušných ustanovení zmluvy o budúcej kúpnej zmluve stanovil výšku kúpnej ceny na sumu 400 000 €.

Sťažovateľ podaním z 24. júna 2010 žiadal, aby správa katastra preskúmala svoj postup pri zápise informatívnej poznámky na liste vlastníctva č... Správa katastra rozhodnutím č. X 80/10 z 5. augusta 2010 rozhodla, že zápis informatívnej poznámky bol nesprávny a nemal byť vykonaný, keďže neboli splnené podmienky na takýto zápis v zmysle § 38 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) a jeho vykonávacej vyhlášky, a predmetnú informatívnu poznámku z listu vlastníctva č... vymazala.

Sťažovateľ uviedol, že Okresný súd Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) jeho žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom správy katastra rozsudkom sp. zn. 3 C 35/2011 z 18. augusta 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol, keď dospel k záveru, že medzi nesprávnym úradným postupom správy katastra a zníženou kúpnu cenou neexistuje príčinná súvislosť, pričom uviedol, že *„pri včasnej a dostatočnej obozretnosti by sťažovateľ už vopred bez veľkých ťažkostí sám zistil všetky zapísané údaje o nehnuteľnosti, ktorú chcel previesť do vlastníctva K. s. r. o. Dodal, že postup sťažovateľa sa*

mu javí ako účelový a škoda, ktorú si uplatňuje voči Správe katastra nie je žiadnym spôsobom verifikovaná...“. Žaloba smerovala proti Slovenskej republike, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“).

Rozsudok okresného súdu sťažovateľ napadol odvolaním, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 15 Co 128/2012 z 24. októbra 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že sťažovateľ si škodu zapríčinil sám svojím formalistickým prístupom. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd ani krajský súd nezohľadnili uzatvorenú zmluvu o budúcej zmluve, v ktorej si zmluvné strany stanovili vzájomné práva a povinnosti. Sťažovateľ až pri uzatváraní kúpnej zmluvy zistil, že na liste vlastníctva č... je uvedená informatívna poznámka, ktorá mala negatívny vplyv na stanovenie kúpnej ceny. Keďže budúci kupujúci nemal možnosť skúmať pravdivosť zapísanej poznámky poukazujúc na hodnovernosť údajov evidovaných v katastri, nie je podstatné, či sťažovateľ vedel alebo nevedel, že tento zápis je nesprávny a že ho nezaväzuje.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie na najvyššom súde, ktorý ho napadnutým uznesením odmietol. V podanom dovolaní sťažovateľ namietal, že mu postupom okresného súdu, ako i krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom v dôsledku toho, že ich rozhodnutia sú nepreskúmateľné. Rozsudok krajského súdu podľa názoru sťažovateľa vykazuje známky svojvôle, je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 148/2013 dňa 9.6.2014.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo zo dňa 9.6.2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 284,04 eur a to na účet právneho... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalobcu v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 3 C 65/2011 o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom proti žalovanému. V žalobe sa sťažovateľ domáhal, aby okresný súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 400 000 € spôsobenú nesprávnym úradným postupom správy katastra. Sťažovateľ v žalobe uviedol, že s obchodnou spoločnosťou uzatvoril 11. januára 2010 zmluvu o budúcej zmluve, v ktorej sa zmluvné strany dohodli, že uzatvoria kúpnu zmluvu o prevode nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č... vedenom správou katastra, pričom kúpna cena bude 800 000 €, ak v časti „C“ listu vlastníctva nebudú uvedené žiadne ťarchy, alebo 400 000 € v opačnom prípade. Po výzve budúceho kupujúceho sťažovateľ z listu vlastníctva č... vedeného správou katastra zistil, že v časti „C“ je zapísaná informatívna poznámka o proti nemu vedenom rozhodcovskom konaní. Z tohto dôvodu sa pri uzatváraní kúpnej zmluvy medzi sťažovateľom a obchodnou spoločnosťou uplatnilo to ustanovenie zmluvy o budúcej zmluve, v zmysle ktorého bude kúpna cena 400 000 €. Z iniciatívy sťažovateľa správa katastra vydala rozhodnutie č. X 80/10 z 5. augusta 2010, ktorým bola vykonaná oprava v zápise informatívnej poznámky tak, že táto bola vymazaná z dôvodu, že nemala byť vôbec zapísaná. Sťažovateľom uplatnená náhrada škody vo výške 400 000 € tak predstavuje rozdiel medzi kúpnu cenou, ktorá mala byť uvedená v kúpnej zmluve, a kúpnu cenou, ktorá bola uvedená v dôsledku nesprávneho zápisu informatívnej poznámky.

Okresný súd rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľa rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Oba všeobecné súdy konštatovali neexistenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom správy katastra a ujmom, ktorá sťažovateľovi vznikla pri uzatváraní kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu odmietol ako procesne neprípustné.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom v okolnostiach daného prípadu by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných

ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 363/09, II. ÚS 463/2011, III. ÚS 188/2012).

Úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti bolo posúdiť, či námietky sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sú opodstatnené a či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa. Sťažovateľ namietal, že mu postupom okresného súdu a krajského súdu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom, pretože pochybenia okresného súdu a krajského súdu podľa sťažovateľa zakladali procesnú vadu podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), t. j. odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, a najvyšší súd mal jeho dovolaniu vyhovieť, resp. mal dať jasnú odpoveď na všetky dovolacie námietky.

Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, v ktorom tento najskôr zhrnul dôvody rozsudku okresného súdu (a tiež krajského súdu), odvoláciu a dovoláciu argumentáciu sťažovateľa, stanovisko žalovaného, a ako z neho vyplýva, najvyšší súd dovolanie odmietol bez meritórneho posudzovania dovolacích námietok, pretože nezistil existenciu niektorej z väd, ktoré v zmysle § 237 OSP zakladajú prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu. Najvyšší súd vyčerpávajúcim spôsobom sťažovateľovi na stranách 6 až 12 svojho rozhodnutia vysvetlil, že ním formulované dovolacie dôvody nezakladajú prípustnosť dovolania.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ktorý bol kvalifikovane zastúpený v konaní pred všeobecnými súdmi, vo svojej sťažnosti neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že uznesenie najvyššieho súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení označených práv sťažovateľa, tak ako to tvrdil vo svojej sťažnosti. Skutočnosť, že najvyšší súd kvalifikoval dovolanie sťažovateľa ako neprípustné a že pri tom vyslovil právny názor, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa označených článkov ústavy a dohovoru, preto bolo potrebné sťažnosť

sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014